

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΓ'

Συνδρομή ἑτήσια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 ᾿Ιανουαρίου. Ἐκτός, ἑτοὺς καὶ εἰνὴ ἑτήσια. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδὸς Σταδίου 82.

1 Μαρτίου 1887

Ο ΕΜΠΡΗΣΤΗΣ

(Μυθιστορία Ἑλλ. Βερτέ.—Μετάφρασις Α. Β.)

[Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον.]

Ζ'.

Τὰ εἰρεῖπια.

Τὴν ἐπαύριον πρωΐαν ὁ Νοέλ, φορῶν τὴν ἐργατικὴν αὐτοῦ ἐνδυμασίαν, ἐτράπη μόνος πρὸς τὰ εἰρεῖπια τῆς Μεγάλης Οἰκίας. Ἡ πυρκαϊὰ ἦν ἤδη ἐσβεσμένη· πυρσβεσται καὶ στρατιῶται εἶχον ἀποχωρήσει, καὶ ἡ Βωβραὶ εἶχεν ἀναλάβει τὴν συνήθη τῆς ὄψιν. Ἐν τούτοις διαβαίνων τὴν λεωφόρον εἶδεν ὁ Νοέλ τὸ παράπηγμα τῶν σχοινοβατῶν, ὀρθούμενον εἰς ἀπόστασιν ἑκατὸν βημάτων ἀπὸ τῆς οἰκίας Δυχამέλ, ὡς ἂν οἱ κάτοικοί του σκοπὸν εἶχον νὰ ὠφεληθῶσιν ἐκ τῆς συρροῆς τῶν θεατῶν τῆς πυρκαϊᾶς· τοῦτο δὲ ἠδύνατο νὰ κυρώσῃ πως τὰς ὑπονοίας, ἃς διήγειρον ἤδη οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι. Ἄλλ' ὁ Νοέλ ἐσχέπετο ἄλλα τὴν στιγμὴν αὐτὴν καὶ ἐξηκολούθησε προχωρῶν.

Ἐκ τῆς ὥραίας ἐκείνης οἰκοδομῆς, ἣτις ἀπετέλει ἄλλοτε τὸ κόσμημα τῆς πόλεως, οὐδὲν ἄλλο πλέον ἀπέμενεν, ἢ μέλανες ἄστεγοι τοῖχοι, διαφαίνοντες τὸν οὐρανὸν διὰ τῶν χαινόντων αὐτῶν παραθύρων. Ὀλίγος καπνὸς ἀνέθρῳσκεν ἔτι που καὶ που ἀπὸ τῶν θεμελίων, ἀλλὰ τροφὴν πλέον τοῦ πύρρην εἶχεν. Οὐχ ἦττον ὁ μόνος ἀγροφύλαξ τῆς Βωβραὶ ἠγγρύπνει ἔτι ἐπὶ τῶν εἰρεπίων, καὶ βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ κηπουροῦ, οὕτινος ὁ οἰκίσκος εἶχε μείνει ἀβλαβής, ἀπεκάλυψε τοὺς περιέργους.

Ἄλλ' ἡ ἀπαγόρευσις αὐτὴ δὲν ἀπέβλεπε βεβαίως τὸν Νοέλ, μόνις δὲ οὗτος διέβη τὸ κιγκλίδωμα τῆς αὐλῆς, καὶ προσέδραμον οἱ δύο φύλακες.

— Ἦλθατε, εἶπεν ὁ κηπουρός, νὰ ἰδῇτε τί ἀπέγεινε; Παίρνει λύπη τὸν ἄνθρωπον. Ὅριστε, ὅριστε. εἶνε κάποιος μέσα καὶ σὰς περιμένει.

Ὁ Νοέλ ἔνευσε καὶ παρῆλθεν, εὔρε δὲ τὸν Περρὲν ἐν τῷ προθαλάμῳ, ὃν ἐπλήρου σωρὸς εἰρεπίων.

— Εἰσθε ἀκριβῆς, εἶπεν ὁ συμβολαιογράφος,

καὶ ἤλθατε ἐγκαίρως διότι δὲν ἤξεύρω ποῦ εὐρίσκομαι ἐν μέσῳ αὐτῶν τῶν εἰρεπίων, οὐδὲ μοῦ εἶνε δυνατόν ν' ἀνέυρω τὸ δωμάτιον τοῦ παλαιοῦ μου πελάτου.

— Ἀπ' ἐδῶ, ἀπήντησεν ὁ Νοέλ, κατευθυνόμενος πρὸς τὸν κῆπον.

Καὶ εἰσῆλθον πάλιν μετὰ μικρὸν εἰς τὴν οἰκίαν διὰ μικρᾶς θύρας, ἥς τὰ ξύλα εἶχον κατακαῆ. Τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς οἰκοδομῆς ἐφαίνετο πρὸ πάντων βεβλαμμένον, οἱ δὲ τοῖχοί του εἶχον διαρραγῇ μέχρι κορυφῆς. Ἄλλ' ὁ Νοέλ ἀνερριχήθη εἰς σωρὸν λίθων καὶ ξύλων, ὁ δὲ Περρὲν παρηκολούθησεν αὐτὸν μετὰ θάρρους.

Ἐξήτασαν μετὰ μικρολόγου προσοχῆς πᾶσαν λεπτομέρειαν τῆς ἐρημώσεως ἐκείνης. Ἄλλ' ἐπειδὴ αἱ οἰκοδομαὶ ἦσαν ὑψηλαί, μέρος αὐτῶν διετέλει ἐν σκότει, διότι πυκνὸς ἔτι καὶ ὑγρὸς καπνὸς συνεσκίαζε τὸ φῶς. Οὐχ ἦττον ὁ Νοέλ δὲν ἐδίστασε· δεικνύων δὲ διὰ τοῦ δακτύλου τὴν κορυφὴν τοῖχου γωνιαίου, εἶπε μετὰ πεποιθήσεως.

— Ἐκεῖ εἶνε.

— Ποῦ; ἠρώτησεν ὁ συμβολαιογράφος, μόνις κατορθῶν νὰ ἴσταται ὄρθιος καὶ μάτην διαστέλλων τὰ ὄμματα.

— Ἐκεῖ, ἐκεῖ! Δὲν βλέπετε μίαν τετράγωνον ἐπιφάνειαν, μελανωτέραν τῆς λοιπῆς. Τὸ χρῶμα αὐτὸ προέρχεται ἐκ τοῦ ξύλου, τὸ ὁποῖον κατέστρεψε τὸ πῦρ. Καὶ ἡ σιδηρὰ ἐκείνη πλάξ, κυττάξετε, ἡ ὁποία εἶνε κολλημένη εἰς τὸν τοῖχον, εἶνε ἡ θυρίς τοῦ κιβωτίου... Εἶνε ἀνέπαφον, καὶ καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα ἀνέπαφον θὰ εἶνε καὶ τὸ περιεχόμενον του. Ὡς ἐσυμφωνήσαμεν, τὴν προσεχῇ νύκτα θ' ἀναβῶ ἐκεῖ ἐπάνω.

Μετὰ σύντονον προσοχὴν ὁ Περρὲν κατώρθωσε τέλος νὰ διακρίνῃ τὸ δεικνυόμενον ἀντικείμενον.

— Ν' ἀναβῆς ἐκεῖ ἐπάνω, κύριε Νοέλ! ἀπήντησεν ἔντρομος. Θὰ ἦτο μεγάλη τρέλλα. Ὁ τοῖχος εἶνε βραγισμένος καθ' ὅλον του τὸ μήκος, ἔχασε δὲ καὶ τὴν ἰσορροπίαν του. Θὰ κρημνισθῇ μόνις τὸν ἐγγίσῃ κανεῖς, καὶ δὲν ἠξεύρω, μὰ τὴν ἀλήθειαν, μήπως δὲν πέσῃ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν καὶ μᾶς θάψῃ καὶ τοὺς δύο.

— Ὁ κίνδυνος δὲν εἶν' ἐπικείμενος, ὑπέλαβεν ἀταράχως ὁ Νοέλ. Ἰσως μετὰ τὰς πρώτας

βροχάς... Δὲν μὲ εἶπατε, ἐξηκολούθησε ταπεινῶν τὴν φωνήν, ὅτι κατὰ πάσαν πιθανότητα τὸ κιβώτιον αὐτὸ περιεῖχε πεντακοσίας χιλιάδας φραγμά εἰς χρυσὸν ἢ εἰς χαρτονομίσματα; Τοιοῦτον ποσὸν δὲν πρέπει ν' ἀφεθῇ εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ τυχόντος.

— "ὦ, καὶ ποῖος θὰ πάγῃ νὰ τὸ ζητήσῃ ἐκὼ ἐπάνω; ἀπήντησεν ὁ Περρέν. "Ὁχι, ὄχι. Τώρα ὅτε γνωρίζω πῶς εἶνε τὰ πράγματα, δὲν θέλω, ἐπὶ τοῦ παρόντος, νὰ ἐκτεθῇ εἰς τοιοῦτον κίνδυνον. Ἀνησυχοῦν ἄλλοι διὰ σᾶς, φίλτατε, περισσότερον παρ' ὅ,τι νομίζετε, προσέθηκε μειδιῶν, καὶ δὲν θὰ μ' ἐσυγχώρουν ἂν σᾶς ἐπέτρεπα νὰ σπάσετε τὸ κεφάλι σας εἰς τοιαύτην ἐπιχείρησιν, ἔστω καὶ ἂν ἐπρόκειτο νὰ χαθοῦν αἱ πεντακοσῖαι χιλιάδες, τὰς ὁποίας ἴσως περικλείει αὐτὸ τὸ κιβώτιον.

— Πῶς, κύριε; ἠρώτησεν ὁ Νοέλ κ' ἐξήστραψαν οἱ ὀφθαλμοὶ του, ὑποθέτετε ὅτι αἰσθάνετ' ἐκείνη ὀλίγην συμπάθειαν δι' ἐμέ;

— Ἐκείνη; ποία;

— Ἡ... κυρία Δυχαμέλ.

— Δὲν ἤξεύρω, ἀλλὰ πρέπει νὰ ζητήσω ὁδηγίας. Κατ' ἐμέ ἡ φιlanθρωπία ὑπαγορεύει ἄλλο μέσον. Ἡμποροῦμεν, παραδείγματος χάριν, νὰ ρίψωμεν τὸν τοῖχον μαζὺ μὲ τὸ κιβώτιον, τὸ ὁποῖον εἶνε στερεόν...

— Ἐνόμιζα, κύριε συμβολαιογράφε, ὅτι ἡ ὑπαρξὶς αὐτοῦ τοῦ κιβωτίου ἔπρεπε νὰ μείνῃ μυστικὴ.

— Καλημέρα σας, κύριοι! ἤκουσθη λέγουσα νέα φωνὴ κάτωθεν τῶν ἐρείπιων. Ἡθελήσατε καὶ σεῖς νὰ ἰδῇτε τὸ λυπηρὸν αὐτὸ θέαμα;

Ἦτο ὁ Κ. Λοβεδύ, εἰσχωρήσας καὶ αὐτὸς πρὸ μικροῦ εἰς τὸ πυρποληθέν οἰκοδόμημα.

Ὁ συμβολαιογράφος, ἀναγνωρίσας αὐτόν, εἶπε ταπεινῇ τῇ φωνῇ εἰς τὸν Νοέλ:

— Προσέχετε.

Ἐσπευσαν δὲ νὰ καταβῶσι, καὶ ἀφοῦ ἀντηλλάγησαν αἱ εἰθισμέναι φιλοφρονήσεις, ὁ τραπεζίτης ὑπέλαβε μετὰ τῆς προσποιητῆς του ἀπλότητος:

— Ζητεῖτε βέβαια, κύριοι, τὸ κιβώτιον, τὸ ὁποῖον ὁ ἀτυχὴς σύγγαμβρός μου εἶχε κατασκευάσει εἰς τὸ δωμάτιόν του, καὶ τοῦ ὁποίου χθὲς μόλις ὁ Κ. Νοέλ μᾶς ἀπεκάλυψε τὴν ὑπαρξιν... Ἀνεκαλύψατε ἵχνη του;

Ὁ συμβολαιογράφος ἐφάνη μεγάλως δυσαρστηθεὶς.

— Πῶς! εἶπεν, ἤξεύρετε... Ἀλήθεια! ὑπέλαβεν εὐθύς, ἀνακτῶν τὴν ἀταραξίαν του, ἀλλ' εὐρισκόμεθα εἰς πολλὴν ἀμηχανίαν. Οὔτε ὁ Νοέλ οὔτ' ἐγὼ γνωρίζομεν ποῦ εἴμεθα ἐν μέσῳ αὐτοῦ τοῦ χάους, καὶ κινδυνεύει κανεὶς ἐδῶ νὰ πλακωθῇ ἀπὸ τὰ ἐρείπια. Ἐπειτα τὸ κιβώτιον αὐτό, καὶ ἂν ὑπάρχῃ, δὲν πιστεύω νὰ περιέχῃ

τίποτε πολὺτιμον. "Ὅλα τὰ σπουδαῖα ἐγγράφα τῆς κληρονομίας Δυχαμέλ εἶνε κατατεθειμένα εἰς τὸ γραφεῖόν μου, προφυλαγμένα ἀπὸ πυρκαϊάν.

— "Ὅλα! ἐπανέλαθεν ὁ τραπεζίτης, καὶ ἠτένισε πλάγιον βλέμμα ἐπὶ τὸν συμβολαιογράφον. Εἰσθε βέβαιος;

— "Ὅσα τοῦλάχιστον γνωρίζω. Πηγαίνομεν, κύριε Νοέλ, ἐξηκολούθησεν ὁ Περρέν, βλέπετε ὅτι δὲν ἔχομεν πλέον ἐδῶ νὰ κάμωμεν τίποτε. Περὶ τοῦ κιβωτίου θὰ γείνη σάφεις, καὶ σᾶς εἰδοποιῶ ἐγὼ ἀφοῦ ὁμιλήσω μὲ τὰς πελατιδὰς μου... Ἡμπορεῖτε νὰ ἐπιστρέψετε εἰς τὴν ἐργασίαν σας.

Ἐνῶ δὲ συνωμίλουν ἐξῆλθον τῶν ἐρείπιων. Ὁ Νοέλ δὲ ἤξευρε πῶς νὰ ἐκλάβῃ τοὺς τελευταίους λόγους τοῦ συμβολαιογράφου, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐρωτήσῃ, καὶ ἀνεχώρησεν ὁ δὲ Περρέν καὶ ὁ Λοβεδύ ἤρξαντο περιπατοῦντες ἐν τῷ κήπῳ. Συνωμίλουν ὑπόυλως, καὶ προσεπάθει ἑκάτερος νὰ κρύψῃ μὲν τὸ ἴδιον μυστικόν, νὰ ἐξιχνιάσῃ δὲ τὸ τοῦ ἄλλου.

Ἐπιστρέφων ὁ νέος τεχνίτης παρῆλθε πάλιν πρὸ τοῦ παραπήγματος τῶν ἀθλητῶν, ἀπεφάσισε δὲ νὰ βεβαιωθῇ, κατὰ πόσον αἱ περὶ αὐτῶν ὑπόνοιαι ἦσαν βάσιμοι, καὶ ἔστη, ἀπορῶν πῶς νὰ διαλύσῃ τοὺς δισταγμούς του.

Τὸ παραπήγμα αὐτὸ ἦτο κατεσκευασμένον κατὰ τὸ μᾶλλον ἀπόκεντρον μέρος τοῦ περιπάτου· κατ' ἐκείνην δὲ ἰδίως τὴν ὥραν πλήρης ἐρημία τὸ περιέβαλλε. Τὸ κατὰστημα, ὡς θὰ ἔλεγε θιασάρχης τις ἀστείος, ἀπετέλει ἀμαζα ὑπερμεγέθους, ἀληθῆς κινητὴ οἰκία, καὶ σκηνὴ συνερραμμένη ἐκ πανίων ἐμβαλωμένων, ὅπου ἐπετρέπετο ἡ εἰσόδος τοῦ κοινοῦ κατὰ τὰς ὥρας τῶν παραστάσεων. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ σκηνὴ ἦτο κλειστὴ καὶ ὁ θίασος ἐφαίνετο οἰκουρῶν.

Θόρυβος ὁμῶς φωνῶν ἐτάραττε τὴν ἡρεμίαν τοῦ καλλιτεχνικοῦ ἐκείνου ἀσύλου. Μία ἐξ αὐτῶν, ὀξεῖα καὶ διάτορος, ἦτο προδήλως φωνὴ παιδίου. Δύο δὲ ἄλλαι, ἡ μὲν βαρεῖα, βραγχώδης καὶ βλασφημοῦσα, ἡ δὲ γοερά, ἦσαν βεβαίως φωναὶ ἀνδρὸς καὶ γυναικός.

Οἱ ἄνθρωποι ἐκείνοι, νομίζοντες ὅτι ἦσαν μόνοι, ἐλάλουν μεγαλοφώνως καὶ ἐπραττον ἐλευθέρως κατὰ τὰς ἐξεις αὐτῶν. Βαρεῖα δ' ὁσμὴ κρομμύων καὶ πράσων ἐπλήρου κύκλω τὸν ἀέρα κ' ἐμαρτύρει ὅτι παρεσκευάζετο τὸ πρῶγευμα τῆς οἰκογενείας.

Ἀλλ' ὁ θόρυβος ἐκορυφοῦτο βαθμηδὸν εἰς ἔριδα σφοδράν, ὅπισθεν τοῦ πανίνου ὀχυρώματος, ὁ δὲ Νοέλ ἤκουσε τὸ παιδίον κραυγάζον, ἐν θρήνῳ συνάμα καὶ ὀργῇ:

— "Ὁχι, δὲ θέλω πειὰ νὰ μοῦ τραβοῦν τὰ πόδια μου, ἐμένα, καὶ νὰ μοῦ στραγγουρίζουν

τὰ χέρια, νά! Δὲ θέλω νὰ μοῦ τρίζουν τὴ ρα-
χοκοκκαλιά μου! Μοῦ πονοῦν τὰ κόκκαλά μου,
ἐμένα· μοῦ πονεῖ τὸ κεφάλι μου, παντοῦ μοῦ πο-
νεῖ. Δὲ θέλω νὰ παρασταίνω, δὲ θέλω! Καλ-
λίτερα ἔχω νὰ γυρίζω 'ς τοὺς δρόμους καὶ νὰ
γυρεῖω ἐλεημοσύνη.

— Ἀθλιον πλάσμα! ἐφώνησεν ἡ γυνὴ διὰ
τῆς γοερᾶς τῆς φωνῆς, ἐπανάστασιν θὰ μᾶς κά-
μης; Δὲν θέλεις λοιπὸν νὰ μάθης τὸ ἐπάγγελ-
μά σου; Δὲν θέλεις νὰ γείνης *καλλιτέχνης*;

— Δυὸ παράδες δὲ δίνω, ἀπήντησεν ὁ παῖς.

— Τότε λοιπὸν δὲν θὰ φᾶς σούπα· δὲν τρέφω
ἐγὼ ἀκαμάτῃδες!

— Δυὸ παράδες δὲ δίνω.

— Καὶ νὰ ᾔν' ὁ διάβολος φθειασμένους γιὰ
τὴν δουλειά! Δὲν ἀκοῦς ποῦ ἀπὸ τὸρα ἔβγα-
λες ὄνομα, καὶ σὲ λέν ἐξαθροωμένο, καὶ ξεκαρ-
δίζεται ὁ κόσμος; Δὲν εἶνε δόξα αὐτό;

— Δυὸ παράδες δὲ δίνω! ἔλεγε πάντοτε
ὁ μικρὸς ἐπαναστάτης.

— Ἀ! ἐβρόντησεν αἰφνης ἡ βραγχώδης
φωνή, φωνή τοῦ Ἡρακλέους βεβαίως, τικασμὸς
ἐπὶ τέλους! Τί; συζήτησι θ' ἀνοίξωμε τὸρα;
Ἐγὼ 'ς τὴν ἡλικία σου μ' ἐδίπλωναν 'ς τὰ τέσ-
σαρα, καυμένε, καὶ μ' ἐκλείναν μέσα 'ς ἓνα κου-
τί. Αὐτὸ ἦτον πρᾶγμα! Γι' αὐτὸ πῆγα ἐμ-
πρός. Κ' ἡ μάνα σου ὅταν ἦταν δέκα χρόνων,
ἐχόρευε 'ς τὸ σκοινὶ καὶ μάζευε ταῖς δεκάαις
μὲ τὴ φούχτα. Δὲν παίρνεις παράδειγμα, χα-
μένο κορμί; Ἐλα, ἔλα νὰ σὲ γυμνάσω λιγάκι,
καὶ ἂν εὐχαριστηθῶ, θὰ σοῦ δώσω ἓνα ποτη-
ράκι ρακί, ὅστερ' ἀπὸ τῆ σούπᾳ σου.

— Δὲ θέλω ρακί, .. δὲ θέλω τίποτα!

— Ἀ ἔτσι τῶχομε! Κύτταξε... μὴ μοῦ πα-
ραμπαινεις, γιατί θὰ σοῦ ἀργάσω, μοῦ φαίνε-
ται, τὸ τομάρι! Κακοχράχης, ἀλήθεια! Μὲ τὸν
πατέρα σου καὶ μὲ τὴν μάνα σου θὰ τὰ βάλης,
βρέ;

— Δὲν εἵστατε οὔτε πατέρας μου οὔτε μά-
να μου.. Μ' ἐκλέφατε, .. μ' ἀγοράσατε. —
Ἔξερω γώ—ὅταν ἤμουνα μικρός... Ἐτσι λέει ὁ
Ἀχαρος, ὁ δοῦλός μας!

Ἡ ἀπάντησις αὕτη ἐφάνη καταπλήξασα
τὸν ἀθλητὴν καὶ τὴν σύμβιον του. Αὕτη δὲ ὑ-
πέλαβε διὰ τῆς γοερᾶς τῆς φωνῆς:

— Δὲν εἶνε καλὰ πράγματα αὐτὰ ποῦ λές,
Ζωζό... Δὲν σ' ἀγαπῶ ἐγώ;

— Γιατί μοῦ τῆς βρέχεις;

— Καὶ θὰ σοῦ βρέξω κι' ἄλλαις ἐγώ, ἐκρά-
γασεν ὁ Ἡρακλῆς, ἂν δὲν ἀκούσης. Ὅσο γιὰ
τὸν Ἀχαρο, τὸ μεθύστακκ, θὰ φάη τῆς χρο-
νίας του ὅταν γυρίσῃ ἀπὸ τὸ καπελειό. Ἐλα
τὸρα, .. νὰ τελειώνωμεν. Ἐλα! ἡ θᾶρθω γώ!

— Ποτέ! ἀπήντησεν ὁ παῖς μετ' ἀγρίας ἐ-
πιμονῆς.

Ἠκούσθη τότε θόρυβος πάλης, εἴτα δὲ φωναὶ

συγκεχυμέναι ὀργῆς καὶ ὀδύνης. Ὁ Νοεὶλ ἤτοι-
μάζετο νὰ παρεμβῇ, ἵνα σώσῃ τὸ δυστυχεὲς
παιδίον ἐκ τῆς κτηνωδίας τοῦ Ἡρακλέους,
ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασε.

Δυὸ χωροφύλακες, ὧν εἰς ἐνωμοτάρχης, ἐ-
φάνησαν αἰφνης. Εἰς ἐξ αὐτῶν ἐκτύπησε διὰ
τῆς λαβῆς τοῦ ξίφους του μίαν ξυλίνων πα-
ραστάδων, αἰτινες ἀπετέλουν τὴν θύραν τῆς
σκηνῆς, κ' ἐφώνησεν αὐθεντικῶς:

— Ἀνοίξατε, ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου, εἰς τὴν
χωροφυλακὴν!

Ἀμέσως ἐκράτησε σιγὴ ἐν τῷ παραπήγματι·
μετὰ νέαν δὲ πρόσκλησιν, τὸ πανίον ὅπερ ἐκλειε
τὴν εἴσοδον ἀπεσύρθη ταχέως, καὶ οἱ χωροφύ-
λακες εἰσῆλθον.

Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς σκηνῆς εἶχε τὴν ὄψιν ἐ-
λειπνῆν. Ἐν τῷ βάθει ἐφαίνετο ἡ μεγάλη ἀ-
μαξά, ὅπου κατώκει ὁ θίασος, σκάμνοι δὲ χω-
λοί, καὶ ἔδραι παράλυτοι καὶ ράκη ποικίλα
ἐσωρεύοντο ἐν τινι γωνίᾳ. Αἰώρα ἀνηρτημένη
ἀπὸ δοκοῦ ἐφαίνετο προωρισμένη εἰς τὰς ἀσκή-
σεις τοῦ Ἡρακλέους, κατὰ τὸ κέντρον δὲ τοῦ
περιθόλου, ἐπὶ πηλίνου πυραύνου, ἔβραζε χύτρα
ἀναδίδουσα τὰ γνωστὰ ἡμῖν ἤδη ἀρώματα.

Τὸ παράπηγμα περιεῖχε τὰ τρία μόνον πρό-
σωπα, ὧν πρὸ μικροῦ διηγήθημεν τὴν λογομα-
χίαν: τὸν Ἡρακλῆ, πυκνὸν ἔχοντα καὶ μέλανα
τὸν πώγωνα καὶ τράχηλον ταύρου, ἐνδεδυμένον
δὲ ῥυπαρὰν πλεκτὴν ἀναξυρίδα, καὶ καλύπτοντα
τοὺς ὤμους δι' ἐπενδύτου ἐκ κιτρινωπῆς ἐρέας·
εἴτα τὸν παῖδα τὸν ἐπιλεγόμενον *ἐξηθροωμένον*,
κάτωχρον, κοιλόφθαλμον καὶ πυρρόστικτον τὴν
μορφὴν, φέροντα δὲ εἶδος χιτῶνος ἐκ πλινθιω-
τοῦ ὑφάσματος, ὅστις εἶχεν ἐνδύσει ποτὲ ἴσως
κυβιστῆρα τινά, ἀπέκρυπτε δ' ἐντελῶς τὸ μι-
κρὸν κ' ἐστρεβλωμένον σῶμα τοῦ παιδίου· τέλος
δὲ τὴν οἰκοδόσποιναν, ἥτις ἦτο ἴσως πρὸ εἰκο-
σαετίας *ώραία ἀμερικανίς*, ἀλλὰ γηράσασα
ἐκ τῶν κόπων, τῶν μεριμνῶν καὶ τῶν στέρησεων,
οὐδὲν πλέον ἔχνος διετῆρει τῆς παλαιᾶς καλ-
λονῆς, — ἂν εἶχέ ποτε κάλλος. Τὸ ἀτημέλητον
δὲ τῆς ἐνδυμάσεως αὐτῆς οὐδεμίαν περὶ τούτου
κατέλειπε πλάνην. Ἡ κόμη τῆς μεσοπόλιος ἦδη,
προέκλινεν ὑπὸ πενιχρὸν μανδίλιον, ἔφερε δ'
ἐσθῆτα ἐξ Ἰνδικοῦ, ἀνοικτῶν χρωμάτων ἀλλὰ
κατάτριπτον, ἥς δὲν εἶχε, φαίνεται, καιρὸν νὰ
συρράψῃ τὰς πληγὰς.

Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, ἀνατεθραμμένοι ἐν φόβῳ
χωροφυλακῆς, ἀπέμειναν ὡς ἀπολιθωμένοι πρὸ
τοῦ ἐνωμοτάρχου καὶ τοῦ συντρόφου του. Ὁ ἀ-
μίμητος Ἡρακλῆς ὡχρία, μ' ὅλον τὸ γιγάν-
τειον αὐτοῦ σῶμα καὶ τοὺς ἀδρούς του βραχίο-
νας· ἡ ὡραία ἀμερικανίς, ἥτις τὴν στιγμὴν ἐ-
κείνην ἐσαπώνιζεν ἐντὸς λεκάνης τὴν λευκὴν ἐ-
σθῆτα ἣν ἐμελλε νὰ φορέσῃ κατὰ τὴν ἐσπερινὴν
παραστάσιν, ἀφῆκε τὸν σάπωνα τῆς νὰ πῆσῃ

εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ οὐδ' ἐσυλλογίσθη καὶ νὰ τὸν ἀλιεύσῃ· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Ζωζὺς, Ζωζὺς ὁ ἀνυπότακτος, ὠρθώθη ζωηρῶς καὶ ἠτένιζεν ἐπὶ τοὺς νεήλυδας τοὺς μικροὺς αὐτοῦ ὀφθαλμοὺς, πλήρεις ἀφελείας συνάμα καὶ θράσους.

Ὁ ἐνωμοτάρχης ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸν τρίκωχον πῖλόν του καὶ εἶπε σαρκαστικῶς:

— Κἄτι δερνόμεθα, βλέπω, ἐδῶ; ἢ δερνομεν, ... ὅπως ἀγαπᾶτε ἡκουσάφωναῖς πρὸ ὀλίγου.

— Ἄ! δὲν εἶνε τίποτε, κύριε ἠνωματάρχην, ἀπήντησεν αἰμύλως ὁ Ἡρακλῆς. Ἦτον μόνον νὰ δώσω ἓνα μαθηματάκι αὐτοῦ τοῦ μικροῦ. . . υἱοῦ μου. . . Ἀλλὰ ἐννοεῖται ὅτι κτυπούσα μαλακά μαλακά, γιατί δυνατά δὲν βαστάει, βλέπετε· εἶνε ἀδύνατος καὶ μποροῦσε νὰ μοῦ ράψῃ ἑς τὰ χέρια.

— Ἐκάμναμεν ἐπανάληψιν τῆς ἀποφεινῆς παραστάσεως, προσέθηκε διὰ φωνῆς λεπτοτάτης ἡ ὠραία ἀμερικανίς. Αἶ, διὰ νὰ γελάσῃ τὸ κοινόν, χρειάζεται, βλέπετε, καὶ ὀλίγαις ξυλίσαις...

— Κ' ἔπειτα, ἐμένα μ' ἀρέσει νὰ μὲ δερνοῦν! ἐφώνησεν εὐτολμότατα ὁ ἐξηρηρωμένος.

Κ' ἔστη πρὸ τῶν χωροφυλάκων, ὀρθίαν ἔχων τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν γρόνθον ἐπὶ τῆς ὀσφύος. Ὁ ἀθλητὴς καὶ ἡ σύμβιός του ἠὺχαρίστησαν αὐτὸν διὰ θωπευτικοῦ βλέμματος, ὅτι ὑπερήσπιζεν οὕτω τὴν οἰκογένειάν του κατὰ τῆς ἀρχῆς. Ἀλλ' ὁ ἐνωμοτάρχης ἐπανελάθεν ἀτάραχος.

— Δὲν πρόκειται περὶ αὐτοῦ, κύριε. . . Ἡρακλῆ· τοῦ λόγου σου καὶ τὸ ἀγόρι σου νὰ κοπιάσετε, παρακαλῶ, μαζὺ μου εἰς τὴν δημαρχίαν, ὅπου ἔχουν νὰ σᾶς εἰποῦν δύο λογάκια. Ἐδῶ εἶνε ἡ διαταγή.

Κ' ἐπέδειξεν ἔγγραφον πλήρες ὑπογραφῶν καὶ σφραγίδων.

— Χριστὲ καὶ Παναγία! Τί μὲ θέλουν; ἐψιθύρισεν ὁ Ἡρακλῆς, οὕτινος ἔτρεμον ἤδη αἱ χονδραὶ κνήμαι.

— Ἐγὼ δὲν ἔκαμα τίποτε! ἐφώνησεν ὁ Ζωζὺς. Νά! ἄς τὸ ποῦν αὐτοί, ἐγὼ ἀγαποῦσα πάντα τοὺς χωροφυλάκους, γιατί εἶνε καλοντυμένοι.

— Τὰ λόγια εἶνε περιττά, ὑπέλαθεν ὁ ἐνωμοτάρχης. Τραβάτε γρήγορα διὰ τὸ δημαρχεῖον. Πάρτε μαζὺ καὶ τὰ διαβατήριά σας, ἂν ἔχετε, διότι θὰ σᾶς τὰ ζητήσουν. Βλέπων δὲ τὴν κατὰπληξιν εἰκονιζομένην ἐπὶ τῶν προσώπων τῶν μελῶν τοῦ θιάσου, προσέθηκεν ἡπιώτερον:

— Δὲν ἔχετε νὰ φοβηθῆτε... ἂν ἡ συνείδησίς σας εἶνε καθαρὰ, ὁ κύριος ἀνακριτὴς θὰ σᾶς ἀπολύσῃ, ἀφοῦ σᾶς ἐξετάσῃ. Εἶνε ὑπόθεσις μιᾶς στιγμῆς.

— Μὰ τέλος πάντων τί μὲ θέλουν, ἐνωματάρχην μου;

— Ὁ ἀνακριτὴς θὰ σοῦ τὸ εἰπῇ. Ἐλα τελειώνει.

Ἡ ὑπακοὴ ἦτο ἀναπόδραστος· ὁ δὲ Ἡρακλῆς, ἀφοῦ ἀντήλλαξε ταπεινὴ τῇ φωνῇ λέξεις τινὰς μετὰ τῆς ὠραίας ἀμερικανίδος, ἤρχισε μετὰ τοῦ Ζωζοῦ τὰς πρὸς ἀναχώρησιν ἐτοιμσίας του. Ἐκὼμβωσε τὸν κίτρινον ἐπενδύτην του, ἐκάλυψε τὴν κεφαλὴν του διὰ πῖλου τεφροῦ καὶ πλατυγύρου, κ' ἔχωσε εἰς τὸ θυλάκιόν του παλαιόν τινα χαρτοφύλακα, ὃν ἔφερεν ἡ σύμβιός του. Εἰς τὸν Ζωζὺν ἐφόρεσαν, ἐπὶ τοῦ χιτῶνος του, εἶδος τι κοντογουνίου, ὑπερραμένον ἔχοντος δέρμα γαλῆς, καὶ πηλίκιον μὲ χρυσοῦν σειρήτιον. Ἦσαν ταῦτα τὰ ὠραιότατα τῶν ἐνδυμάτων τῶν δυστυχῶν ἐκείνων, οὕτω δὲ στολισμένοι ὑπελάμβανον ἑαυτοὺς ἀξίους νὰ παραστῶσιν ἐνώπιον ἡγεμόνος.

Ἐνῶ πατὴρ καὶ υἱὸς ἐπεμελοῦντο τὰ τῆς ἐνδυμασίας των, τὸ παράπηγμα ἔμενεν ἀνοιχτόν, καὶ οἱ δύο χωροφύλακες ἐφρούρουν τὴν εἴσοδον. Ὁ Νοέλ, ὅστις ἐγνώριζε τὸν ἐνωμοτάρχην, εἶπεν εἰς αὐτὸν ταπεινὴ τῇ φωνῇ:

— Μοῦ ἐπιτρέπετε ν' ἀποτείνω εἰς τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς μίαν δύο ἐρωτήσεις;

Ὁ ἐνωμοτάρχης εἶχεν ἤδη λάβει βεβαίως παραγγελίας περὶ τοῦ μηχανικοῦ, διότι ἀπήντησε.

— Μάλιστα, κύριε Νοέλ, ἀλλὰ προσέξτε μήπως βλαφθῇ ἡ ἀνάκρισις.

— Μὴ φοβῆσθε. Θὰ ἰδῆτε.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην προσήγγισαν ὁ Ἡρακλῆς καὶ ὁ Ζωζὺς. Ὁ πατὴρ ἦτο σκεπτικὸς καὶ ἀνήσυχος· τὸ δὲ παιδίον ἐφαίνετο ἀμέριμνον, καὶ ἀνελογίζετο ἴσως ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει θ' ἀπέφυγε τὴν ἡμέραν ἐκείνην τοῦλάχιστον τὰς φοβεράς ἀσκήσεις τῆς ἐξαρθρώσεως.

Ὁ Νοέλ εἶπε γελῶν πρὸς τὸν Ἡρακλῆ:

— Αἶ, φίλε! Ἐλησμονήσατε φαίνεται καμμίαν διατύπωσιν; Μὴ φοβῆσθε! αἱ ἀρχαὶ τοῦ Βωθραὶ δὲν εἶνε κακαὶ, καὶ θὰ ἐπιστρέψετε ἡσυχὰ ἡσυχὰ νὰ γευματίσετε... Δὲν ἡμπορεῖτε ὅμως νὰ μᾶς δώσετε καμμίαν πληροφορίαν διὰ τὰς πυρκαϊὰς αὐτάς, αἱ ὁποῖαι ἀφανίζουν τὸν τόπον;

Ἡ μορφή τοῦ Ἡρακλέους ἐξέφρασεν εἰλικρινῆ ἐκπληξιν.

— Ἐγὼ! ἀπήντησεν· καὶ ποῦ νὰ εἰξεύρω ἐγώ...

— Αἶ! ὁσάκις εἶνε πυρκαϊά, εἰσθε καὶ σεῖς ἐμπρὸς πάντοτε, μ' ὄλην σας τὴν ἀκολουθίαν. Περιφερόμενος τοιοῦτοτρόπως, θὰ εἶδατε βέβαια, θὰ ἤκούσατε...

— Ἐγὼ, ἀφέντη, κυττάζω τὴ δουλειά μου. Ἡ ζωὴ εἶνε βαρεὴ σήμερα, καὶ τὸ ψωμί βγαίνει δύσκολα! Ὅταν εἶνε, βλέπετε, ὄχλοσθῇ καὶ ἀνακατοσοῦρα, αἶ, οἱ ἄνθρωποι τότε πη-

γαίνουν ευκολώτερα εἰς τὸ θέατρον. Αὐτὸ τὸ ξέυρομ' ἐμεῖς καὶ γι' αὐτὸ τρέχομε πάντοτε, ὅταν συμβῇ τίποτε. Προχθὲς ἤμεθα εἰς τὸ Γρωβιά, δυὸ λεύγαις ἀπ' ἐδῶ, ὅταν ἐξαφνα τὰ μεσάνυχτα ἀκούομεν : φωτιά 'ς τὸ Βωβραί ! Ἐζητοῦσαν συνδρομήν, καὶ οἱ χωρικοὶ ἐκίνησαν εὐθὺς μετὰ τὴν ἀντλίαν των. Εἰς μίαν στιγμὴν ἐτοιμασθήκαμε κ' ἐμεῖς· ἔξεψα τὸ ἄλογο 'ς τὸ ἀμάξι καὶ ἤλθαμεν μαζὺ των. Δὲν τὸ συλλογίστηκα ἄσχημα, διότι χθὲς τὸ βράδυ εἴχαμε εἰσπραξίν καλὴν. Ἦσαν στρατιῶται, πυροσβέστές, κάτοικοι πολλοί... ἀπόψε πάλιν, πού τὰ πράγματα ἡσύχασαν, μόλις θὰ βγάλωμεν τὸν φωτισμόν.

Αἱ ἐξηγήσεις αὗται ἐδίδοντο δι' ἡθους ἀγαθῆς πίστεως διαλύοντος πᾶσαν ἀμφιβολίαν.

— Ἔτσι λοιπόν, ὑπέλαβεν ὁ Νοέλ μετὰ φαινομένης ἀδικησίας, δὲν ἤξεύρετε τίποτε; Ἀλλ' αὐτὸς ὁ μικρὸς, ἐξηκολούθησε στρεφόμενος πρὸς τὸν Ζωζὸν, καὶ ἡμποροῦσε νὰ ἀνακαλύψῃ. Εἶνε ἀρκετὰ εὐκίνητος, καὶ θὰ εἶνε καὶ παράλυτος, εἴμαι βέβαιος. Θὰ φεύγῃ πότε καὶ πότε, νὰ τρέχῃ 'ς τοὺς ἀγροὺς καὶ νὰ σουφρώνῃ μῆλα καὶ ἀχλάδια ἀπὸ τοὺς κήπους;

Ὁ Ἡρακλῆς οὐδόλως ὑπόπτει τὸν σκοπὸν τῶν ἐρωτήσεων αὐτῶν.

— Αὐτός, ἀφέντη μου; ἀπήντησεν ὑψὼν τοὺς ὤμους. Δὲν τὸν 'ξεύρετε. Εἶν' ἓνας ἀκαμάτης, πού δὲν 'ξεύρω τί νὰ τὸν κάμω. Διόλου ὄρεξι διὰ δουλειά, καὶ κοιμησιὸ ὅλη ἡμέρα. Δὲν εἶνε γιὰ καλλιτέχνην αὐτός!

— Ἀλλὰ τὰ μῆλα, τ' ἀχλάδια θὰ τοῦ ἀρέσουνε, ὑποθέτω.

— Διόλου! ἀπήντησεν ἀποτόμως ὁ Ζωζὸς· ἔξω ἀπὸ ὧμ' ἀπράγματα! Σοῦπα καὶ ρακί, μάλιστα!

— Καὶ χρήματα; Νᾶχης μερικαῖς δεκάρας εἰς τὴν τσέπη σου;

— Ὁχι, ὄχι! ὅταν ἔχω μοῦ τῆς πέρουν.

Ὁ Νοέλ ἐγνώριζεν ἤδη ὅτι ἤθελε νὰ μάθῃ.

— Πηγαίνετε καλοὶ μου ἄνθρωποι, εἶπεν εἰς τοὺς ἀθλητάς. Ὁ δικαστὴς θὰ σᾶς ἀπολύσῃ βέβαια ἐντὸς ὀλίγου. Θάρρος!

Ἐνῶ δ' ἀνεχώρουν, ὁ Νοέλ ἐβεβαιώθη, παρατηρῶν τὰ ἰσχνὰ μέλη καὶ τὰς ῥαιβὰς κνήμας τοῦ παιδίου, ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ ἐπραξεν ὅ,τι ὑπετίθετο.

— Χωρὶς ἄλλο, ἐπιθύρυσεν, ὁ Γριβὲ ἀπατάται· δὲν εἶν' αὐτός.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΔΥΟ ΛΗΣΜΟΝΗΘΕΝΤΕΣ

Πρὸ βραχείος χρόνου ἐτελέσθη ἐν Ἀθήναις μέγα μυστήριον, τὸ βάπτισμα τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως. Ἀληθῶς ἐλάχισται ἦσαν αἱ ὁδοὶ αἰτίνες ἔφερον ὄνομα, αἱ δὲ πλεῖσται ἦσαν ἐπισήμως μὲν πάντῃ ἀνώνυμοι, κατ' ἔθος δ' ἐγνωρίζοντο ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ παντοπώλου τοῦ τυχόν ἐν αὐταῖς ἐγκαθιδρυμένου, ὅστις εἶχεν ἔργον οὐ μόνον νὰ πωλῇ εἰς τοὺς γείτονας τὰ λεγόμενα ἀποικιακὰ εἶδη, ἀλλὰ καὶ νὰ χρησιμεύῃ εἰς τοὺς διαβάτας ὡς ζῶν εὐρετήριο τῶν περιόικων.

Οἱ ἀναλαβόντες κατ' ἐντολὴν τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς νὰ βαπτίσωσι τὰς ὁδοὺς εἶχον διπλοῦν ἔργον νὰ ἐκπληρώσωσι, νὰ σκεφθῶσι τί νὰ πράξωσι περὶ τῶν ἤδη φερουσῶν ὀνομα ὁδῶν καὶ νὰ εὐρωσι βαπτιστικὸν διὰ τὰς ἀνωνύμους. Ὡς πρὸς τὰς πρώτας ὁρθῶς ἐπραξάν διατηρήσαντες τὰ παλαιὰ αὐτῶν ὀνόματα τὰ ἤδη ἀναγεγραμμένα καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον γνωστά, εἰ καὶ τινὰ αὐτῶν, μάλιστα ἐκ τῶν ἐχόντων ἀρχαιολογικὰς ἀξιώσεις, εἶχον ἐσπευσμένως δοθῇ ὑπὸ τῶν πρώτων ἀναδόχων. Τὸ ἐναντίον ἤθελεν ἐπιφέρει οὐ μόνον σύγχυσιν ἴσως εἰς συμβολαιογραφικὰς πράξεις, ἀλλὰ καὶ ἄλλας ἐνοχλήσεις εἰς τὸ κοινόν, οὐδ' ὑπῆρχε πιθανότης, ὅτι οἱ πολλοὶ ἤθελον ἐθισθῇ εἰς νέας μετωνυμίας. Ἡ ὁδὸς Τολέδου ἐν Νεαπόλει, καίπερ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν μεταβαπτισθεῖσα εἰς ὁδὸν Ῥώμης, μόνον ὑπὸ τὸ παλαιὸν ποιητικόν της ὀνομα εἶνε γνωστὴ εἰς τοὺς ἀστους τῆς Παρθενότης καὶ εἰς τοὺς παρεπιδημοῦντας ξένους. Ἐν δὲ Φλωρεντίᾳ, ὅπου εἶχε γείνει γενικὴ μεταβολὴ τῶν ὀνομάτων τῶν ὁδῶν, ἐνθυμοῦμαι ὅποιας δυσχερείας ἀπήντων οἱ πολῖται νὰ εὕρισκωσι τοὺς δρόμους πρὸ δεκαετίας, εἰ καὶ εἶχε παρέλθει ἱκανὸς χρόνος ἀπὸ τῆς ἀναβαπτίσεως. Ἡ μὲν δὲν ἤρκει τὸ κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ βασιλείου περὶ τὴν ὀνομασίαν τῶν δήμων τοῦ κράτους γενόμενον λάθος, ἐνεκα τοῦ ὁποίου ὑπὸ τὴν ἀρχαιοζήλον μεταμφίεσιν κατέστησαν ἀδιάγνωστα πολλὰ τῶν σημερινῶν χωρίων, ἐν οἷς τινὰ φέρουσιν ὄνομα γνωστὸν ἐκ τῆς μεσαιωνικῆς ἢ νεωτέρας ἡμῶν ἱστορίας, ἐνίοτε δὲ καὶ δόξαν καλυφθεῖσαν ὑπ' ὀνομασίας, πολλάκις ἐκταφείσης ἐκ γεωγραφικῶν ἐγχειριδίων;

Εὐρεῖα δ' ἠνοιγέτο κέλευθος εἰς τοὺς δημοπροβλήτους ἀναδόχους, ἀναλαμβάνοντας τὴν εὐρεσιν ὀνομάτων δι' ἑκατοντάδας ὁδῶν ὅπως ἀνωνύμων. Ἡ παλαιὰ τοπογραφία τῆς πόλεως καὶ ἡ ἱστορία τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἑλλάδος ἀρχαία, μεσαιωνικὴ καὶ νεωτέρα, οἱ ἐπιφανεῖς ἐν τοῖς γράμμασι καὶ τῇ ποιήσει Ἕλληνες πάντες τῶν αἰώνων, οἱ φιλέλληνες, πρόσθε καὶ τὰ

Ἡ ἔπαρσις εἶνε τὸ κίβδηλον νόμισμα τῆς ἀξίας, ἀλλὰ κίβδηλον νόμισμα, ὅπερ κυκλοφορεῖ ὡς γνήσιον.